

לחלק, ואינו דומה זה למש"כ הר"ן נצי כחל דחולין (דף ז') דבדירי' משערינו, דאי כמה דנפק מיני' מחל ידעין, דבזה לא חמירין ספק דבריהם להקל משום דכ"א ישער כפי אומדנא דילי' ע"ש, אבל כחל הוי ספק שמא לא הי' מעולם שום איסור כלל, וע"כ מוכח מזה כשישנה החו"ד הנ"ל או כהפ"מ, ולכן הוי זה איסור ודאי.

ובן יש להוכיח מהא דפסחים (נ"ב ע"ה) דב"ה הכוזב ג' כנסים כו' גסס הירושלמי, דאחרון נותן טעם בראשון לר"י, וקשה הא בעת שכלע הי' או היתר, דאי לא כלל למינוח' ס' זה ודאי נ"ט דר נ"ט להיתר, מתחתון לאמצעי ומאמצעי לעליון, ומוכח דזה הוי כמו בעת ביטול, משום דכבש כמבוסל ומקושרים ביחד, דאל"כ קשה למאן דס"ל להקל ג"ט בר ג"ט בביטול, אכן לפ"מ שהוצא בחו"ד שם גסס ש"ד דבאובלין אפילו אלף טעמים חסונים כחד נדחתה ראי' זו.

לכן כיון שנתבאר דמהתוס' חולין הנ"ל אין סתירה להח"ד הנ"ל, וסקול הוא אם סברתם היא כסברת הפרמ"ג או כסברת החו"ד, לכן קשה להקל בדאורייתא.

ועכ"ז כמה שמבאר ביו"ד (ס"י ז' נ"ד נ"ד ס"ב ז') דאם הפשטיה רחוק מן הפת וזיהא ז' ממנו לחץ דאפילו אינו ז' תחת הפת עומד איסור הס"ך, והכריז' שם כתב להיתר משום דהוי נ"ט בר נ"ט, והח"ד שם דוחק דבריו, ע"פ סברתו הנ"ל, לכן לא מקרי זה ט"ט בר נ"ט ע"ש, ולפ"מ כ"כ יש להקל בזה, כיון דלשיטת הסהרמ"ט מוכח, דגס כה"ג נחשב ל' טעמים, א"כ היבא דיש עוד ספק כמו בפשטיה דהוי ספק אם ביטול מפעפע או לא, לכן יש לדון בזה ס"ס, ספק קמא ביטול אינו מפעפע, ואח"כ דמפעפע, אחרי ספק דלמא כהפ"מ, ולכן אין סתירה לשיטת הסהרמ"ט, דמוכח דס"ל דגס זה נחשב ל' טעמים, ויש לזרז שיטתו ולדון ס"ס ולהקל בזה.

סימן י.

בכור ירדיר הרב הגדול הוי"ב כ"ש
סוה' שרגא פייוול נ"י

ער דבר מה שהקשה כ"ה על מש"כ הר"ן בגדרים (נ"ב ע"ה) בשיטת הרי"ף שפת שאפה עם הגלי דאסור לאכלה בכותח, משום דכיון דהוי היתר גמור לאוכלה בפני עומה, והיתר בהיתר לא בטיל אף באינו מינו, ולא אלוין בתר הע"ס, א"כ הקשה עליו מהשנה דכלאים (פ"ט) דנזמר גמלים וזמר רחלים שטרפן זה בזה דמותר לערב בו פשתן, (אמלא) דאף היתר גמור בהיתר באינו מינו בע"ס בטיל.

דגנני להשיבו שכבר הקדימנו בקושיא זו הגאון ר' עקיבא איגר ז"ל בפסקים (ס"י ל"ח וס"י קפ"ט)

ופירושו למשניות בכלאים שם, תה כמה שנים שאמרתי לתרן קושיא הנ"ל בדברים שלפנינו, והוא כי הגו"ב (מה"ט ס"י נ"א) הקשה על הר"ן שכתב דהא דדבר שיש לו מתיירין לא בטיל הטעם משום דזה דומה לרס הפר ושעיר דלא בטיל ל"כ, א"כ קשה לפי מה שאוביחו הפוס' ביצמות (דף פ"ב) ד"ס ר"י לטעמי' כו' דר"י דס"ל מין במינו לא בטיל עכ"ל מודה דיש מיבטל, דאל"כ קשה איך ליטרא קניענה עולם בזהר ומאס, ומוכח מזה דדוקא בדבר לא בטיל ס"ל לר"י דאינו בטיל, דכיון דילוף מרס הפר בעי דומיא דרס הפר כו', א"כ ה"ס לשיטת הר"ן דס"ל דהא דדשיל"מ לא בטיל דזה הוי דומיא דרס הפר, א"כ בדבר יש דבעי להיות מיבטל אף בדבר שיל"מ ע"ש, וגרסה לי לתרן שזאמה גס הר"ן ס"ל כסברת רש"י, דהא דדבר שיש ל"מ לא בטיל הטעם משום עד שחאכלנה באיסור חאכלנה בהיתר, כדמוכח מבינה (דף ד') דרב' אינו ס"ל דפסק יש לו מתיירין אסור, משום דכיון דדשיל"מ לא בטיל לכן אסור גס ספיקא, דמזה מוכח

אוסרת החלב כמבואר בחולין (דף ק"ה), והא' הבלוע מן הנשר מתפשט במים וממים לקדירה א"כ הוי ג"ט בר ג"ט להיתר, ולחלק דע"י האור שאני כבר נתבאר דהר"ן והתוס' (ביצמים) וסר"א ש' וסרש"א גסס הרמ"ן (בחולין) לא ניחא לכו לחלק בזה, ולכן מוכח מזה כסברת החו"ד הנ"ל דבעת הצטול לא שייך ג"ט בר ג"ט, כי מיד שיוצא הבלוע מן הנשר נבלע בקדירה, ואף דהוי ע"י התפשטות המים, עכ"ל מקושרין הן ביחד ונחשב הכל לטעם א', ודוקא היבא שנבלע כבר בקדירה אז נחשב ל' ג"ט אם בשלו בימים ודגים בו, וכיון דהקדירה גופא שקבלה הבלוע נחשב ל' ג"ט א' לכן מקרי זה ג' ג"ט, או ד"ל שמוכח מזה כסברת הפרמ"ג שס"ל דאם נבלע תחלה באובל ואח"כ בכלי נ"ט נחשב ל' ג"ט אלא לטעם א', ולכן קדירה שביטל בה ג' אסור אחר את החלב, משום דכיון דנבלע הטעם בתחלה במים ואח"כ בהכלים, לא נחשב זה אלא לג"ט א'.

אך יש לדחות זה, משום ד"ל דדוקא בכלים שהורחו ביחד ס"ל להרמ"ן דלא חיישי שמא נגעו בזהדי, משום דהא גסס קדירות אין יוצא הבלוע בלי רוטב, לכן כיון דאין הבלוע יוצא בלי אמצעות המים הוי שפיר ג"ט בר ג"ט, משא"כ בנשר שמבטל בקדירה שפיר יש לחוש שמא נגע הנשר בקדירה ויצא הבלוע לקדירה דהא כלים יכולים לקבל הטעם ממחלף אף בלי רוטב, וסברת הבעה"ה שכתב דהטעם מתפשט במים לא ס"ל כן להרמ"ן, ולכן אין מזה הוכחה להאחרונים הנ"ל.

אכן מהבעה"ה שנסתפק אם עלו דוקא או אף נגלו שרי כמו שהוצא' נשנו ברא"ש ובתוס' (סוף ע"ז), וס"ל להתיר הירקות משום דעיקר הטעם מתפשט במים, א"כ הקשה אח"י מספקא לי' דלמא אף נגלו שרי, דא"כ אח"י קדירה שביטל בשר אוסרת בג"ט הא הו"ל ג"ט בר ג"ט, אי כימא דנגלו ג"כ שרי, כי טעם א' יצא מהנשר למים משום דהא מתפשט במים, וטעם ב' ממים לקדירה, אע"כ מוכח כהח"ד או כהפ"מ, ולכן נחשב לטעם א' מה שיוצא הטעם מהנשר לקדירה אף ע"י המים, ולפ"מ כ"ל לעיל דס"ל הקודם לבאר שיטת הר"ן בארוכה, ואי נימא דביטול אסור ג"ט בר ג"ט לפ"מ מוכח מזהכיס (דף ז"ל) דכל יום ויום נעשה גיעול לחבירו כמ"כ הבעה"ה דבג' טעמים מותר אף בביטול, דממילא מוכח מזה דהטעם מתפשט במים, ומחמת מחלף היתר הבעה"ה להירק שנתבטל בכלי חולצתו או מחמת דבבטול מותר אף ב' טעמים, או דיהא מוכח מזה דהטעם מתפשט במים ונחשב זה ל' טעמים, א"כ נסתרה הוכחה זו ג"כ.

אמנם יש להוכיח מתוס' חולין הנ"ל בדברי האחרונים, דהא לפ"מ כ"כ הסהרמ"ט בכוונת הסוה' דחשו למיעוט באכילת הרוטב, א"כ עדיין תקשה לפ"מ כ"כ הסוה' (שם בסוף) לתרן דלכן ביטל מתחלת הרגל יבטל בו כו' משום דמין במינו בטל ברוטב, דהא הטעם של בשר במים הוי אינו מינו, וידוע שיטת הס"ך ביו"ד (ס"י ז' חס"ק"ח) דגס בנתערב במינו ואינו מינו לא הותר אינו מינו, קשה הא קממט באכילת הרוטב, וע"כ מוכח מזה כמ"כ לעיל בזהם אופנים, דס"ל להסוה' דלא חיישין למיעוט אכילת הרוטב אלא למיעוט אכילת בשר חשוב, ולכן תרצו שפיר בזה דמין במינו בטל ברוטב, א"כ לפ"מ יש הוכחה לדבריהם דא"כ קשה למסתבחו הסוה' שם דאויבא ג' ג"ט, הא יש' ג"ט וכמו שהקשה המהרמ"ט הנ"ל, ובע"כ מוכח מזה דמה שיוצא הטעם מהנשר לקדירה ע"י המים, לא נחשב אלא לטעם א'. ובדברי החו"ד הנ"ל, או כסברת הפרמ"ג הנ"ל.

ובן יש להוכיח מהא דחולין (דף ק"ה) דקדירה שביטל תרומה אוסרת בג"ט כמו שפסק הרמ"ב, ולא חלקיבין תרומה דרבנן לדאורייתא, א"כ לפי שיטת הפוסקים להרמ"ב ס"ל דגס בביטול שרי בג"ט, קשה אח"י אוסרת הנה חולין בג"ט, הא אף דיש לחוש שמא נגע התרומה בגוף הקדירה, ולא נתפשט במים, עכ"ל אינו רק ספק, וכיון דספק דרבנן לקולא, א"כ הא מספקא לן דלמא ה"ק הטעם דתרומה ע"י המים לקדירה ולא קיבל הטעם מהתרומה עומה והוי שפיר ג"ט בר ג"ט, וספק דבריהם